

Museo de Granollers

Josep Sisó i Pons

La Llagosta pertany a la comarca del Vallès Oriental i té una extensió de 3 Km². La història de la Llagosta està lligada a Santa Perpètua de la Mogoda i Sant Fost de Campsentelles. Totes tres formaven part de la Baronia de Sant Cebrià de Cabanyes o Cabanes. La Baronia pertanyia judicialment a la Cartoixa de Montalegre, però, econòmicament, estava sotmesa als interessos del marquès de Sentmenat. Amb els anys Santa Perpètua de Mogoda i Sant Fost de Campsentelles s'independitzaren i formaren dos pobles. El darrer tenia, dins del seu terme municipal, l'anomenat barri de la Llagosta. No és fins la guerra civil que La Llagosta es segregà de Sant Fost de Campsentelles. Això succeí el 24 de novembre de 1936. Així doncs, la història posterior de la Llagosta, com a municipi propi, està intrínsecament lligada a la guerra. La segregació va ser provisional i no fou fins l'any 1944 quan s'aconseguí la independència total.

En el moment de segregat-se provisionalment es va escollir a Josep Sisó i Pons (1889-1969) com a primer alcalde del nou municipi. Accedí al càrrec el 24 de novembre de 1936 i deixà l'alcaldia el 21 de gener de 1937. Pertanyia a Unió de Rabassaires. A Sisó el substituï Joan Sariol i Castellà (1889-1973). Va romandre a l'alcaldia des del 21 de febrer al 13 de juliol de 1937. Era d'ERC i el 13 de juliol de 1937 dimití tot el consistori com a conseqüència de l'ocupació de la finca de Can Pere Gil per part de l'Ajuntament i la Unió de Rabassaires de Mollet del Vallès. Aquella dimissió suposà que la Generalitat de Catalunya anomenés un comissari municipal. La permanència d'aquest comissari va ser breu, ja que, el 30 de setembre de 1938 fou nomenat Andreu Ricart i Bonàs (1900-1963) nou alcalde de La Llagosta. Va romandre a l'alcaldia fins el 16 d'octubre de 1938, data en la que s'incorporà a files. El darrer alcalde de la guerra va ser Pere Monràs i

Pagès (1893-1963). Membre d'ERC, fou nomenat alcalde el 16 d'octubre de 1938 i hi restà fins a la finalització de la guerra.

Tot i ser un municipi nou, la Llagosta tampoc es va salvar de l'allau de refugiats. Al llarg de la guerra van viure al municipi 112 refugiats.

L'Ajuntament va imprimir paper moneda de 0,25 i 0,50 cèntims i 1 i 2 pessetes. No es coneix cap tipus de repressió. Les tropes nacio-

nals van entrar a la Llagosta el 26 de gener de 1939.

Fonts consultades: Repressió política en Catalunya (1936-1939), de César Alcalá; www.mu-seugranollers.org/alcaldes.

**LA PROPERA SETMANA:
LLINARS DEL VALLÈS**

Les vivències d'Emília Margenat (I)

Transcrivim part de les memòries d'Emília Margenat i Sampera que va viure la guerra civil a Santa Eulàlia de Ronçana. A les seves memòries escriu el següent:

“Un dia, volent saber les decisions d'altres amics propietaris —que tots anaven fugint—, van anar cap a la Vall pels boscos de la Font d'Abril. De sobte, va sentir allà mateix uns trets i un cos que rodolava torrentera avall. Tot seguit es va saber que era en Lamarca de les Franqueses (més o menys en aquell tros encara hi ha el monòlit a la seva memòria). L'esglai que va tenir el pare el va fer adonar del perill que ell també corria i va decidir fugir. L'endemà, com qui no vol la cosa, va fer un paquet amb les seves coses i se'n va anar cap a Barcelona. En veure'l pujar al cotxe, en Manel Francàs va comentar: “Avui se'ns escapa l'últim conill” (al poble, de les persones significades, sols restava el pare). Ja us podeu imaginar la solitud i tristor que a casa tots sentíem. Les cares de tots eren un poema. Semblàvem ànimes en pena, agreujat tot pels desastres que s'esdevienien a la guerra. LA GUERRA, paraula que a mesura que passaven els dies planava sobre meu com una mena de boira espessa d'on no es podia eixir per cap banda.

El pare, un cop a ciutat, es va instal·lar —millor dir, amagar— al carrer Major de Sarrià, a casa d'en Leoncio i Elvira Andreu, excel·lents persones ja conegudes de temps ençà. Amb ells i els seus quatre fills —el gran va morir al front— el pare va suportar les angoixes, ensurts, i privacions pròpies d'una guerra. No podia sortir al carrer i es migrava. Pensar en tots nosaltres sense poder-nos veure i no tenir cap mena d'ocupació el deprimia i l'entristia enormement, tot i que la mare de tant en tant, passava dos o tres dies amb ell, anant-hi carregada d'il·lusió i de menjar. Aquestes trobades les portàvem d'amagat. L'àvia es cuidava de fer córrer pel poble que era a Brussel·les.

Quan va venir l'ordre de lliurar les armes i l'or (que el teníem dipositat al Banc d'Espanya) ho vam fer. Ah, però no els sants, rosaris i mantellines, que com eren bastants, els vam posar tots en rengle damunt la taula del menjador gran. Fet això, l'àvia va telefonar el Comitè i va dir al seu capdavanter, en Jorba, que tots els sants eren a punt i a la seva disposició, i que si volia ja els podia passar a recollir, ja que nosaltres, dones, no els podíem traginar. Ell va contestar: “Molt bé, senyora Emília, ja vindrem”, però se'n van oblidar. Més endavant, i també per ordre del Comitè, van començar a tallar alzines i allò va ser la “puntilla”, perquè l'àvia, rumiant, li vingué al cap una idea clara i precisa. Ja us he dit que el seu pare —mort feia anys— havia estat Cònsol de Bolívia, i els seus fills, per tant, n'eren súbdits, dret que ella va perdre en casar-se amb en Pep, català de soca-rel.

Després de nits de no dormir i ben mesurar-ho, un matí se'n va anar a Barcelona a veure el Cònsol vigent i sense immutar-se (la professió anava per dins), li va exposar la situació en què es trobava. Ell, la va ben captar i va elaborar una estratègia amb molts bons resultats. Segurament fent trampa, però amb documents perfectament en ordre signats i segellats, es feia constar que tota la propietat de Can Burguès pertanyia a Bolívia (figurant que mai no havia deixat de ser-ho). Per dar-ne fe, la condició imposada eren les tres banderes d'aquell país encimbellades dalt de la teulada. Una a la xemeneia, una altra al colomar i la tercera lligada a la creu de damunt del portal, i una de petitona amb l'escriu justificant, enganxada a la porta d'entrada.

Tots els documents els teníem sempre a mà, esperant el moment en què vinguessin; encara no havíem tingut temps de plantar les banderes —les estaven confeccionant— que es va complir el que l'àvia tant temia.

En Jorba amb la seva camarilla —sense en Joan Francàs— es presentaren un dia manifestant que era arribat el moment d'incantar-se de totes les nostres coses, casa inclosa. “Ja veurà, senyora Emília, pensem en l'escassetat de vivendes. Vénen refugiats i se'ls ha de donar acolliment, com a Can Barbany”. L'àvia amb aplom i tranquil·litat aparents va respondre: “Nois, em penso que aneu molt errats” (tenia arrestos). “No s'ho cregui. Ho farem”, i l'àvia digué “primer guai-teu això” i els va mostrar els papers que van llegir amb atenció però penso sense entendre. Amb ben poques explicacions més, van girar cua de retorn al Comitè. El fet em fa pensar que o bé eren ximplers, o bé se'ls va alleugerir el pes que duïen al damunt. (Aquest Jorba no era del poble, vivia de lloguer a Can Carreter i per un conflicte de faldilles un dia el van assassinar d'un tret al cap a l'entrada d'aquella casa; ho va fer un que tampoc no era del poble). Després d'aquella gestió, ràpidament es va deturar la tallada d'alzines que van quedar esteses per terra com unes víctimes més dels estralls de la guerra. Des de llavors, i llevat de cedir alguns matalassos i fer uns donatius en metàl·lic (en deien receptes), no ens van molestar mai més.